

Hist. eccl.

3271

4° H. eccl. 3271

[Leo 8.7]

Cin.
76c

BVLLA CONTRA ER
rores Martini Luther &
sequacium

CVM Mandato Reverendissimi domini
Episcopi Augusten.

AD BIBL.
UNIVERS.
MONAC.

CHRISTOPHORVS dei & aposto-
lice sedis gratia Epūs Augustē. uni-
uersis & singulis nobis in christo di-
lectis Ecclesiā & monasteriorū etiā
exemptorum prelatīs, abbatibus, pri-
oribus, prepositis, decanis, capitulis,
parrochialiumq; ecclesiā rectoribus
plebanis, uiceplebanis, ceterisq; prae-
biteris clericis, notarijs, & tabellioni-

bus publicis, per ciuitatē & diocesim nostras Augustē. ubi li-
ber cōstitutis ad quos p̄sentes nostrē litterē peruenerint, quosq;
p̄sens tangit negocium. Salutem in domino & nostris imo-
uētus apostolicis firmiter obedire mādatis. Noueritis nos ui-
gore certi transumpti litterarum Sanctissimi in christo patris
& domini nostri dñi Leonis diuina prouidentia Papę decimi
contra quendā fratrem Martinum Luther ordinis sancti Au-
gustini heremitarum, eiusq; adherentes complices fautores &
receptatores, occasione erroneę atq; piarum mentium seducti-
uę doctrine ac scripturā dicti fratris Martini nuper Romę
decimoseptimo calendas Iulij anno uicesimo emanatarum, per
Venerabilem Egregiū nobis sincere dilectū magistrū Ioānem
Eckium sacre theologię & canonum doctorem prefati domini
nostri papę ad infra scripta nūctium iā sepius esse requisitos
q̄tū easdem literas apostolicas seu illarū transumpta publica
per dictas ciuitatem & diocesim nostras publicari curaremus,
vnde requisitioni ac mādatis apostolicis huiusmodi ex debito
obedientię obtemperare uolentes uobis omnibus & singulis
supradictis in uirtute sanctę obediētię & sub penis in dictis lit-
teris apostolicis cōtētis districte p̄cipiēdo mandamus, qua-
tenus postq; uigore p̄sentis fuerit is requisitus seu alter uestrū fu-
erit requisitus, dictas lras apostolicas seu earū trāsumpta publi-
ca omiaq; & singula in eis cōtēta, In cōcellis ecclesiā & mona-
steriorū uestrorū ac alibi ubi, quādo, & quotiēs opus fuerit chri-
stifidelibus diligēter publicetis & intimetis, ac publicari & in-

timari permittatis & faciatis, omēs & singulos christifideles
supradictos fideliter exhortando ut ab erroribus & doctrina p̄
fati fratris Martini Luther in dictis apolicis literis designa-
tis eorumq; predicatione, publicatione, assertionē, defensione, li-
bellorum & scripturarum editione, omnino abstineāt. Neq; li-
bellos predicationes, scripturas, siue cedulas erraneam doctri-
nam dicti Lutheri in se cōtinentes decetero laudent, imprimāt
uendāt, publicent, siue defendant publice uel occulte, aut eos, tē
in eorum domibus siue alijs locis tenere seu occultare quoquo
modo presumāt uel aliquis eorū presumat. Quinimo illos post
publicationē presentium prelati & decanis capitulorū ad cō-
burendum indilate assignare curent, aliaq; & alia faciant quae
ipso & quemlibet eorū serie literarū apostolicarum huiusmōdi
respectiue cōcernūt prout ultionem diuinam ac praefati domini
nostri Papae indignationem nec sententias, censuras & poenas
alias in ipsis literis apostolicis expressas uoluerint euitare. Da-
tum in castro nostro Dilling, die octaua, mensis Nouembris
Anno dñi Millesimo quingentesimo uicesimo Sub nostri Si-
gilli impressione.

EO Episcopus. Seruus Seruorum Dei. Ad
perpetuam rei memoriā. Exurge dñe & iudica
causam tuā, memor esto impperiorū tuorū
eorum que ab insipientibus fiunt tota die, incli
na aurem tuā ad preces nostras, quoniam sumē
xerūt uulpes querentes demoliri uineam. cuius
tu Torcular calcasti solus & ascensurus ad patrem, eius curā, re
gimen, & administratiōem Petro tanquā capiti, & tuo Vica
rio, eiusq; successoribus instar triumphantis ecclesię cōmisisti
exterminare nititur eam. Aperde silua, & singularis ferus de
pasci eam. Exurge Petre, & pro pastoralis cura prefata tibi (ut
prefer) diuinitus demandata, intende in causam sanctę Ro
mān. Ecclesię, Matris omniū ecclesiarū, ac fidei magistrę, quā
tu iubente Deo, tuo sanguine consecrasti, contra quā sicut tu
permoerere dignatus es, insurgūt Magistri mendaces introdu
cētes fecias perditionis sibi celerem interitum super ducentes
quorum lingua ignis est, inquitum malū, plena ueneno mor
tifero: qui Zelum amarum habētes, & cōtentiōes in cordibus
suis gloriantur, & mēdaces sunt aduersus ueritatē. Exurge tu
quoq; quesumus Paule, qui eā tua doctrina: ac pari martyrio il
luminasti, atq; illustrasti. Jam em̄ surgit nouus Porphirius: qui
sicut ille oli sanctos Apostolos iniuste momordit, Ita hic sc̄tōs
Pontifices prædecessores nostros contra tuam doctrinam eos
non obsecrando, sed increpando, mordere lacerare, ac ubi causę
suę diffidit, ad conuicta accedere non ueretur more hereticorū
quorum (ut inquit Hieronymus) ultimum præsidū est ut cū
cōspiciant causas suas damnatum iri, incipiant uirus serpentis
lingua diffundere, & quū se uictos cōspiciant ad contumelias
prosilire. Nam licet hereses esse ad exercitacionē fidelitū tu dixe
ris oportere, eas tñ ne incrementū accipiant, neue uulpeculę coa
lescant, in ipso ortu, te intercedente, & adiuuāte, extingui ne
cesse est. Exurgat deniq; omnis sanctorum, ac reliqua uniuersa
lis ecclesia, cuius uera sacrarum litterarum interpretatiōe post
habita, quidam quorum mētē pater mendacij excecavit, ex

ueret hereticorum Instituto, apud semet ipsos sapientes, scripturas eadem aliter quam Spiritus sanctus flagitet, proprio diu taxat sensu, ambitionis, aureque popularis causa, teste Apostolo, interpretantur, imo uero torquent, & adulterant. Ita ut iuxta Hieronymum, iam non sit Euangelium Christi sed hominis, aut quod peius est Diaboli. Exurgat inquam prefata ecclesia sancta Dei, & una cum beatissimis apostolis prefatis, apud Deum omnipotentem intercedat, ut purgatis ouium suarum erroribus, eliminatisque a fidelium sinibus heresibus uniuersis, ecclesie sue sancte pacem, & unitatem conseruare dignetur. Dudum siquidem, quod pre animi angustia, & merore exprimere uix possumus si dedignorum relatu, ac fama publica referent, ad nostrum peruenit auditum immo uere, prohi dolor, oculis nostris uidimus, ac legimus multos, & uarios, errores quosdam uidelicet iam per concilia, ac predecessorum nostrorum Constitutiones, damnatos, heresim etiam Grecorum & Bohemicam expresse continentes, alios uero respectiue, uel hereticos, uel falsos, uel scandalosos uel piarum aurium offensiuos, uel simplicium mentium seductiuos, a falsis fidei cultoribus, qui per superbam curiositatem mundi gloriam cupientes, contra apostoli doctrinam, plus sapere uolunt, quam oporteat, quorum garrulitas (ut inquit Hieronymus) sine scripturarum auctoritate, non haberet fidem, nisi uiderentur peruersam doctrinam, etiam diuinis testimonijs, male tamen interpretatis, roborare. A quorum oculis Dei timor recessit, humani generis hoste suggerente, nouiter suscitatos, & nuper apud quosdam leuiore indulta natione Germanica semiatos, Quod eomagis dolemus ibi euenisse, quod eandem nationem, & nos & predecessores nostri in uisceribus semper gesserimus charitatis. Nam post translatum ex Grecis a Romanis, ecclesia in eosdem Germanos Imperium iidem predecessores nostri, & nos, eiusdem ecclesie aduocatos, defensoresque ex eis semper accepimus, Quos quidem Germanos, Catholicę ueritatis uere Germanos, constat heresum acerrimos oppugnatores semper fuisse cuius rei testes sunt laudabiles ille Constitutiones Germanorum

Imperatorum pro libertate ecclesie, proq; expellendis, exterminandisq; ex omni Germania Hereticis, sub grauissimis penis, etiam, amissionis terrarum, & dominior; contra receptatores uel non expellentes olim edite, & a nostris predecessoribus confirmate, que si hodie seruarietur, & nos, & ipsi utiq; hac molestia careremus, Testis est in Concilio Constantien. Hussitar; , ac Vuideuistarum, necnon Hieronymi Pragen. dānata ac punita perfidia, Testis est totiens contra Bohemos Germanor; sanguis effusus, Testis deniq; est predictorum error; seu multorum ex eis per Colonien. & Louanien. Vniuersitates, utpute agri Dominici piissimas, religiosissimasq; cultrices non minus docta q̃ uera, ac sancta confutatio, reprobatio, & damnatio. Multa quoq; alia allegare possemus, que ne hystoriam texere uideamur pretermittenda cēsumus. Pro pastoralis igit officij diuina gratia nobis iniuncti cura, quam gerimus, predictor; errorum uirus pestiferum ulterius tollerare, seu dissimulare, sine Christiane Religiois nota, atq; orthodoxe fidei iniuria, nullo modo possumus. Eorum autē error; aliquos presentibus duximus inferendos, quor; tenor sequitur, & est talis. ¶ Heretica sententia est, sed usitata, Sacramēta nouę legis iustificantem grām illis dare, qui non ponunt obicē. In puero post baptismū negare remanēs peccatū est Paulum & Xpm simul conculcare Fomes peccati etiam si nullū adsit actuale peccatum moratur exētem a corpore animam ab ingressu cœli. Imperfecta charitas morituri, fert secum necessario magnum timorem, qui se solo satis est facere penam purgatorij & impedit introitum regni. Tres esse partes penitētię Contritionē, Confessionē, & Satisfactionem, non est fundatum in sacra scriptura, nec in antiquis sanctis Xpianis Doctoribus. Contritio que paratur per discussionē, collectionē, & detestationē peccator; , qua quis recogitat annos suos in amaritudine aīę suę pōderādo pēior; grauitatem, multitudinē, sœditatē, amissionē eterne beatitudinis, ac eterne damnatiōis acquisitionem, hęc contritio facit Hypocritā immo magis peccatorē. Verissimū est prouerbiū

& omnium doctrina de Contritionibus, hucusq; data prestā-
tius, de cetero non facere, summa penitētia, optima poenit en-
tia, noua uita. Nullo modo pręsumas confiteri peccata ueni-
alia, sed nec omnia mortalia, quia impossibile est, ut oīa morta-
lia cognoscas, Vnde in primitiua ecclā solum manifesta morta-
lia confitebātur. Dum uolumus omnia pure confiteri, nihil ali-
ud facimus, quā qd' misericordię Dei nihil uolumus relinquere
ignoscendum. Peccata non sunt ulli remissa nisi remittēte sa-
cerdote credat sibi remitti, imo peccatum maneret, nisi remis-
sum crederet, nō em̄ sufficit remissio peccati & gratię donatio
sed oportet etiā credere esse remissum. Nullo modo cōfidas ab-
solui, ppter tuā contritiōem, sed propter uerbū Xpi, quodcūq;
solueris &c. Hic inquā cōfide si sacerdotis obtinueris absoluti-
onē, & crede fortit̄ te absolutum, & absolutus uere eris, quic-
quid sit de contritione. Si per impossibile confessus non esset
contritus aut sacerdos nō serio, sed ioco absolveret si tamē cre-
dat se absolutum uerissime est absolutus. In sacramēto peni-
tentię ac remissione culpe non plus facit Papa, Ep̄s, quam infi-
mus sacerdos, imo ubi non est sacerdos, eque tm̄ quilibet chri-
stianus, etiā si mulier aut puer esset. Nullus debet sacerdoti re-
spondere se esse contritum nec sacerdos requirere. Magnus est
error eorū qui ad sacramēta Eucharistię accedunt, huic innixi,
qd' sint confessi, qd' non sint sibi cōsci alicuius peccati mortalis
qd' premiserint orationes suas, & preparatoria, omnes illi adiu-
diciū sibi māducant, & bibunt, sed si credant & cōfident se
gratiā ibi consecuturos, hęc sola fides facit eos puros & dignos
Consultū uidet̄ q' ecclesia in communi Cōcilio statueret laicos
sub utraq; specie cōmunicādos, nec Bohemi cōmunicātes sub
utraq; specie sunt heretici, sed scismatici. ¶ Thesauri ecclīę un-
de Papa dat indulgētiās nō sunt merita xpi, & sanctorū. Indul-
gētię sunt pie fraudes fideliū, & remissiones bonorū operum,
& sunt de numero eorū quę licēt & nō de numero eorū quę ex-
pediūt. Indulgētię his qui ueracit̄ eas cōsequūt, nō ualēt ad re-
missionē penę p pccātis actualibus debite apud diuinā iusticiā.

Seducitur credēs indulgētiās esse salutares, & ad fructū spū
utiles. Indulgētię necessarie sunt solum publicis criminibus, &
proprie concedūtur duris solūmodo, & impatientibus. Sex ge
neribus hoīum indulgētię nec sunt necessarie, nec utiles, uide
licet mortuis, seu morituris, Infirmis, legitime impeditis, his
qui non comiserunt crimina, his qui crimina cōmiserūt, sed nō
publica, his qui meliora operātur. Excōmunicationes sunt tā
tum externe pene, nec priuāt hominem cōmunibus spūalibus
ecclesię orationibus. Docendi sunt Christiani plus diligere ex
cōmunicationē, q̄timere. Romanus Pontifex Petri successor
non est Xpi Vicarius super omēs totius mūdi ecclesias ab ipso
Christo in beato Petro institutus. Verbum Xpi ad Petrum
quodcūq; solueris super terram &c. extenditur dumtaxat ad li
gata ab ipso Petro. Certū est in manu ecclesię, aut Pape pro
lus non esse, statuere articulos fidei, immo nec leges morū, seu
bonorū operum. Si papa cum magna parte ecclesię sic uel sic
senīret, nec etiam erraret, adhuc nō est peccatum, aut heresia
contrarium sentire, preferim in re non necessaria ad salutem,
donec fuerit per Concilium uniuersale alterum reprobatur,
alterum approbatum. Via nobis facta est enarrandi authorita
tem Conciliorum, & libere contradicendi eorum gestis, & iu
dicandi eorum decreta, & confidenter confitendi, quicquid ue
rum uidetur, siue probatum fuerit, siue reprobatur a quocūq;
Concilio. Aliqui articuli Ioannis Husi condemnati in Conci
lio Constantiē. sunt Christianissimi, uerissimi, & euangelici,
quos nec uniuersalis ecclesia posset damnare. In omni opere
bono fustus peccat. Opus bonum optime factum est ueniale
peccatum. Hereticos comburi est contra uoluntatem spiritus
Preliari aduersus Turcas est repugnare Deo uisitanti iniqui
tates nostras per illos. Nemo est certus se non semp peccare
mortaliter propter occultissimū superbię uitii. Liberum ar
bitrium post peccatum est res de solo titulo, & dū facit quod
in se est peccat mortaliter. Purgatorium non potest probari
ex sacra scriptura, quę sit in canone. Anime in purgatorio

non sunt secure de eorū salute, saltem omnes, nec probatū est
ullis, aut rationibus, aut scripturis, ipsas esse extra fiam me
rendi, aut augende charitatis. Anime in purgatorio peccā si
ne intermissione, quam diu querunt requiem, & horrent penas.
Anime ex purgatorio libera te suffragiū uiuentium minus beatū
quam si per se satissime cissent. Prelati ecclesiastici, & principes se
culares non malefacerent si omēs saccos mendicantis decerent.

T Qui quidē errores, respectiue, quam sint pestiferi, quam per
nicioli, quam scādalogi, quam piarū, & simplicium mētium le
ductiui, quam deniq; sint contra omnem charitatē ac. S. R. E.
matris omnium fidelitū, & Magistre fidei reuerentiā, atq; neruū
ecclesiasticę discipline, obediētīā scilicet, quę fons est, & origo
omnium virtutum, sine qua facile unusquisq; infidelis esse cōm
itur, nemo sane mētis ignorat. Nos igit in premittis, utpote
grauissimis, propēsius (ut decet) procedere, necnon huiusmo di
pesti, morboq; cāceroso, ne in agro Dominico tanq; uepis nō
ciua ulterius serpat, uiam precludere cupiētes habita super pre
dictis erroribus, & eorū singulis, diligentī trutinatiōe, discussiō
ne, ac districto examine, maturaq; deliberatiōe, omnibsq; rite
pensatis, ac sepius uentilatis cum uenerabilibus fratribus nris
S. R. E. Card. ac regularium ordinū Prioribus, seu ministris ge
neralibus, pluribsq; alijs sacre Theologiæ, necnō utriusq; iuris
professoribus, siue Magistris, & quidem peritissimis, Reperi
mus eosdem errores, respectiue (ut prefertur) aut articulos non
esse Catholicos nec tanq; tales esse dogmatizādos, sed contra
Catholicā ecclesię doctrinam, siue traditionē, atq; ab ea uerā
diuinarū scripturarum receptam interpretatiōem, cuius autori
tati ita acquiescendum celsuit Augustinus, ut dixerit se Euā
gelio non fuisse crediturum nisi ecclesię catholicę interuenisset
autoritas. Nam ex eisdem erroribus, uel eorū aliquo, uel aliqui
bus palam sequitur, eandem ecclesiam, quę Spiritu sancto re
gitur, errare, & semper errasse, Quod est utiq; cōtra illud, quod
Christus discipulis suis in ascensione sua (ut in sancto Euange
lio Matthei legitur) promittit, dicens, Ego uobiscum sum usq;

usq; ad consumationem seculi. Necnon contra sanctorum Patrum
determinationes, Conciliorum quoq; & summorum Pontifi-
cum expressas ordinationes, seu Canones, quibus non obtēpe-
rasse, omnium heresum, & scismaticum, teste Cypriano, fomes,
& causa semper fuit. De eorundem itaq; Venerabilium fratrum
nostrorum Concilio, & assensu, ac omnium, & singulorum p̄di-
ctorum matura deliberatione predicta, autoritate omnipoten-
tis Dei, & beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, & nostra prae-
fatos omnes, & singulos articulos seu errores, tanq; (ut premit-
titur) respectiue hereticos, aut scandalosos, aut falsos aut p̄iā-
aurium offensiuos, uel simplicium mentiū seductiuos, & ueri-
tati Catholicae obuiantes damnamus, reprobamus, atq; oīno
reijcimus, ac pro damnatis, reprobatis, & reiectis ab omnibus
utriusq; sexus Christianis fidelibus haberi debere, harum serie decer-
nimus, & declaramus. Inhibentes in uirtute sanctae obedientiae
ac sub maioris excommunicationis late sententiae. Necnon quo
ad ecclesiasticas, & regulares personas, Episcopaliū omniū etiā
Patriarchaliū Metropolitanā. & aliarum Cathedraliū ecclesiarum
Monasteriorum quoq; & prioratū, etiam conuentualium,
& quorūcūq; dignitatum, aut beneficiorum ecclesiasticorum,
secularium, aut quorumuis ordinum, regularium, priuationis,
& inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda. Quo v̄o
ad Conuentus, capitula, seu domos, aut pia loca, seculariū, uel
regularium, etiam mendicantium, necnō uniuersitatis etiam
studiorum generalium quorumcūq; priuilegiolorum, Indultorum a
sede Apostolica, uel eius Legatis, aut alias quomodolibet ha-
bitorum, uel obtentorum cuiuscūq; tenoris existant. Necnon
nominis & potestatis studium Generale tenendi, legēdi: ac in
interpretandi qualisvis scientias, & facultates: & inhabilitatis ad
illa, & alia in posterum obtinenda Predicationis quoq; officij
ac amissionis studij generalis: & omnium priuilegiolorum eiusdem.
Quo uero ad seculares eiusdem excommunicationis: necnō amif-
sionis cuiuscūq; Emphyteosis: seu quorumcūq; feudorum, tam
a Rō. Ecclesia quam alias quomodolibet obtentorum, ac etiam

inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, Necnō q̄
ad omnes, & singulos superius nominatos, inhibitionis eccle
siasticę, sepulturę, inhabilitatisq; ad omēs & singulos actus le
gitimos, infamię, ac diffidationis, & criminis lese Maiestatis
& hereticorū, & fautorū eorundem in iure expressis penis, eo
ipso & absq; ulteriori declaratione, per omnes, & singulos sup̄
dictos: si (quod absit) contra fecerint, incurēdis. A quibus uigo
re cuiuscūq; facultatis, ac clausulę etiam in confessionalibus
quibusuis personis, sub quibusuis uerborū formis contentarē:
nisi a Roman. Pontifice, uel alio ab eo ad id in specie faculta
tē habēte, preterq; in mortis articulo cōstituti, absolui neque
ant, oibus & singulis utriusq; sexus xp̄ifidelibus, tā laicis q̄ cle
ricis secularibus, & q̄rūis ordinū regularibus, & alijs q̄buscūq;
personis, cuiuscūq; status, gradus, uel cōditionis existāt. & qua
cunq; ecclesiastica, uel mundana prefulgeāt dignitate, etiā san
ctę Romanę Ecclesię Cardinalibus, Patriarchis, Primatibus
Archiepiscopis, Episcopis, Patriarchalium, Metropolitān. & a
liarū Cathedralium, Collegiatarū, ac inferiorū ecclesię Prela
tis, clericis, alijsq; personis ecclesiasticis, secularibus & quorūis
ordinum, etiā mēdicantiū, Regularibus, Abbatibus Prioribus
uel Ministris generalibus, uel particularibus fratribus, seu Re
ligiosis, exemptis, & non exemptis. Studiorū quoq; uniuersita
tibus, secularibus, & quorūis ordinū, etiam mendicantiū Re
gularibus, necnon Regibus, Imperatoris Electoribus, Principi
bus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Capita
neis, Conductoribus, Domicellis, omnibusq; officialibus, Iudi
cibus, Notarijs, ecclesiasticis & secularibus, Communitatibus
Vniuersitatibus, Potentatibus, Ciuitatibus, Castris Terris &
locis, seu eorū uicarijs Ciuibus, habitatoribus, & incolis, ac qui
busuis alijs personis, ecclesiasticis, uel Regularibus (ut prefert̄)
per uniuersum Orbem ubicūq; prefertim in Alemonia existē
tibus, uel pro tempore futuris, ne prefatos errores, aut eorū ali
q̄s, puerisq; doctrinā hmōi alferere, affirmare, defendere p̄dica
re, aut illi qmōdolibet, publice uel occulte, quis quesito igenio

uel colore, tacite, uel expresse fauere praesumant. Insup quia errores prefati, & plures alij continentur in libellis, seu scriptis cuiusdam fratris Martini Luther dictos libellos, & omnia dicti Martini scripta, seu predicationes, in latino, uel quocumque alio idioma te, reperiatur, in quibus dicti errores, seu eorum aliquis continetur similiter damnamus, reprobamus, atque omnino reuicimus, & per omnino damnatis, reprobatis, ac reiectis, ut praesertur, haberi uolumus. Mandantes in uirtute sanctae obedientiae, & sub penis praedictis, eo ipso incurrendis, Omnibus, & singulis utriusque sexus christifidelibus superius nominatis, ne huiusmodi scripta, libellos predicationes, seu cedulas, uel in eis contenta Capitula, errores aut articulos supradictos continentia, legere, asserere, predicare, laudare, imprimere, publicare, siue defendere, per se, uel alium, seu alios, directe, uel indirecte, tacite, uel expresse, publice, uel occulte, aut in domibus suis, siue alijs, publicis, uel priuatis locis tenere quoquo modo praesumant, quinimo illa statim post hanc publicationem ubicumque fuerint, per ordinarios, & alios supradictos diligenter quae sita publice, & solenniter in praesentia Cleri, & Populi, sub omnibus, & singulis supradictis poenis, comburant. Quod uero ad ipsum Martinum adinet, Bone Deus, quid pretermisimus, quid non fecimus, quid paternae charitatis omisimus, ut eum ab huiusmodi erroribus reuocaremus. Postquam enim ipsum citauimus mitius cum eo procedere uolentes, illum inuitauimus, atque tam per diuersos tractatus cum Legato nostro habitos, quam per literas nostras, hortati fuimus, ut a praedictis erroribus discederet, aut ad nos oblato etiam saluo conducto, & pecunia ad iter necessaria, sine metu, seu timore aliquo, quem perfecta charitas foras mittere debuit, ueniret, ac Saluatoris nostri, Apostolice Pauli exemplo, non in occulto, sed palam, & in facie loqueretur, Quod si fecisset, pro certo (ut arbitramur) ad cor reuersus, errores suos cognouisset, nec in Romana Curia, quam tanto opere uanis malitiorum rumoribus, plusquam oportuit tribuendo, uituperat, tot reperisset errata, docuissimusque eum, luce clarius, sanctos Romanos Pontifices praedecessores nostros

quos preter omnem modestiam iniuriose lacerat, in suis Canonibus, seu constitutionibus, quas mordere nititur, nunquam errasse; quia iuxta Prophetam, nec in Galatia Resina, nec Medicus deest, sed obaudivit semper, & predicta citatione, omnibusq; & singulis supradictis spiritibus, venire contempsit ac usque in presentem diem contumax, atq; animo indurato, ceteras ultra Annum sustinuit, & quod deterius est, addens mala malis, de citatione huiusmodi noticiam habens, in uocem temerarie appellationis prorupit, Ad futurum concilium, contra constitutionem Pij Secundi, ac Iulij Secundi, predecessorum nostrorum, qua cauetur taliter appellantes Hereticorum poena plendos (Frustra etiam concilij auxilium implorauit qui illi se non credere palam proficitur) Ita ut contra ipsum, tanquam de fide notorie suspectum, immo uere Hereticum, absq; ulteriori citatione; uel mora, ad condemnationem, & damnationem eius, tanquam Heretici, ac ad omnium, & singulorum suprascriptarum poenarum; & censurarum seueritatem procedere possemus, Nihilominus de eorundem Fratrum nostrorum consilio, Omnipotentis Dei imitantes clementiam, qui non uult mortem peccatoris, sed magis ut conuertatur, & uiuat, Omnium iniuriarum hactenus nobis, & Apostolicæ Sedi illatarum obliti, omni qua possumus pietate uti decreuimus, & quantum in nobis est agere, ut proposita mansuetudinis uia ad cor reuertatur, & a predictis recedat erroribus, ut ipsum tanquam filium illum prodigum ad gremium Ecclesiæ reuertentē benigne recipiamus. Ipsum igitur Martinū, & quoscunque ei adherentes eiusq; receptatores, & fautores, per uiscera misericordiæ Dei Nostri, & per Asperisionē Sanguinis domini Nostri Iesu Xpi, quo & per quem humani generis redemptio & Sanctæ Matris Ecclesiæ edificatio facta est, ex toto corde hortamur, & obsecramus, ut ipsius Ecclesiæ pacē, unitatē, & ueritatem pro qua ipse saluator tā instanter orauit ad patrem, turbare desistant, & a predictis tā perniciosis erroribus prius abstineant

Inuenturi apud nos si effectualiter paenierint, & paruiffē per le-
gitima documenta nos certificauerint, paternę charitatis affe-
ctum, & apertum mansuetudinis, & clementię fontem. Inhibē-
tes nihilominus eidem Martino ex nunc, ut interim ab omni
predicatiōe, seu prediciōis officio omnino desistat. Alioquin
ut ipsum Martinū, si forte iusticiā, & uirtutis amora peccato
non retrahat, Indulgētīęq; spes, ad pœnitentiam non reducat,
penarum terror coerceat disciplinę, Eundem Martinū, eiusq;
adherentes, complices, fautores, & receptatores tenore præsen-
tium requirimus, & monemus, in uirtute sanctę obedientię,
& sub predictis omnibus, & singulis pœnis, eo ipso incurrendo
dillicite precipiēdo mādamus, quatenus infra Sexaginta dies
quorū Viginti pro primo, Viginti pro secundo, & reliquos ui-
ginti dies p̄ tertio, & peremptorio termino assignamus, ab affi-
xione præsentium in locis infra scriptis, imediate sequentes nu-
merandos. Ipse Martinus, Complices, fautores, adherentes, &
receptatores predicti a prefatis erroribus, eorūq; predicatione
ac publicatione, & assertionē, defensiōe quoq; & librorum, seu
scripturarum editione, super eisdem, siue eorum aliquo omnio
desistāt, librosq; ac scripturas omnes, & singulas, prefatos erro-
res, seu eorū aliquos quomodolibet cōtinētes, comburant, uel
comburi faciant. Ipse etiam Martinus, errores, & assertiones
huiusmodi omnino reuocet ac de refocatiōe huiusmodi per pu-
blica documenta in forma iuris ualida, in manibus duorū Pre-
latorum consignata, ad nos infra alios similes sexaginta dies
transmittenda, uel per ipsummet (si ad nos uenire uoluerit, qđ
magis placeret) cum prefato plenissimo saluo conductu, quē ex
nunc cōcedimus, deferenda, nos certiores efficiat, ut de eius yā
obedientia nullus dubitatiōis scrupulus ualeat remanere. Alias
si (quod absit) Martinus prefatus, cōplices, fautores, adherētes
& receptatores predicti secus egerint, seu præmissa omnia, &
singula infra terminum predictum cum effectu nō adimpleue-
rint, Apostoli imitantes doctrinam, qui hereticum hominem
post primam & secundam correctiōem, uitandū docuit, ex nūc

pro ut ex tuar, & ecōuerso, eundem Martinum, complices, ad
herentes, fautores & receptatores prefatos, & eorū quemlibet,
tanq̃ aridos palmites in Christo non manentes, sed doctrinam
contrariā, Catholicę fidei inimicā, siue scandalosā, seu dā-
natā, in non modicā offensā diuinę maiestatis, ac uni-
uersalis Ecclesię, & fidei Catholicę detrimentum, & scanda-
lum dogmatizantes, & predicantes, Clauē quoq̃ Ecclesię, ui-
lipendentes notorios, & pertinaces hereticos eadē autoritate
fuisse, & esse declarantes, eosdem ut tales harum serie condem-
namus, & eos p̃ talibus haberi, ab omnibus utriusq̃ sexus Chri-
stifidelibus supradictis uolumus, & mandamus. Eosq̃ omnes,
& singulos, omnibus supradictis, & alijs contra tales a iure infli-
ctis penis presentium renore subiicimus, & eisdem irretitos fu-
isse, & esse decernimus, & declaramus. Inhibemus preterea sub
omnibus, & singulis premisis penis, eo ipso incurrendis, omni-
bus, & singulis Christifidelibus superius nominatis, ne scripta
etiam prefatos errores non continentia, ab eodem Martino q̃
mo: solibet cōdita, uel edita, aut condenda, uel edenda seu eorū
aliqua, tanq̃ ab homīe Orthodoxe fidei inimico, atq̃ ideo uē-
hemēter suspecta, & ut eius memoria omnino deleatur de Chri-
stifidelium consortio, legere asserere, predicare, laudare, impri-
mere, publicare, siue defendere per se, uel aliū, seu alios, directe,
uel indirecte, tacite uel expresse: publice, uel occulte: seu in do-
minibus suis, siue alijs locis: publicis, uel priuatis, tenere quoquo-
modo presumant. Quinimmo illa comburant (ut prefertur).
Monemus insuper omnes, & singulos Christifideles supradi-
ctos sub eadem excommunicationis latę sententię pœna, ut
hæreticos predictos declaratos, & condemnatos: mandatis no-
stris non obtemperātes, post lapsum termini supradicti euitēt
& quantum in eis est euitari faciant, nec cum eisdem: uel eorū
aliquo, commercium, aut aliquā conuersationem, seu com-
munionem habeant: nec eis necessaria ministrent. Ad maio-
rem preterea dicti Martini, suorumq̃ complicum, fauorū,
& adherentium, ac receptatorum predictorū sic post lapsum

termini predicti declaratorum hereticorum, & condemnatorum
confusionem, Vniuersis & singulis utriusque sexus Christi fide-
bus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Patriarchaliū, Me-
tropolitān. & aliarum Cathedralium, Collegiarum, ac inferi-
orum ecclesiarum Prelatis: Capitulis, aliisque personis ecclesiasti-
cis: secularibus, & quorumvis ordinum: etiam Mendicantium
(presertim eius congregationis, cuius dictus Martinus est pro-
fessus: & in qua degere: uel morari dicitur) Regularibus, exem-
ptis: & non exemptis, necnon uniuersis & singulis Principibus
quacūque ecclesiastica uel mūtana: fulgētibus dignitate: Regi-
bus, Imperatoris Electoribus, Ducibus: Marchionibus, comi-
tibus, Baronibus, Capitaneis, Cōductoribus, Domicellis, Cō-
munitatibus, Vniuersitatibus, Potētatibus, Ciuitatibus, Ter-
ris, Castris, & locis, seu eorum habitatoribus, Ciuibus & Incolis,
omnibusque alijs & singulis supra dictis, per uniuersum Orbem
presertim in eadem Alemonia constitutis: mandamus: quate-
nus sub predictis omnibus & singulis pœnis: ipsi, uel eorum qui
libet prefatum Martinum, Complices: adherentes: receptantes
& fautores personaliter capiant, & captos ad nostram instan-
tiam retineant, & ad nos mittant: id eportaturi pro tam bono
opere, a nobis: & a sede Apostolica remunerationem, premi-
umque condignum, uel saltem eos, & eorum quemlibet de Me-
tropolitān. Cathedralibus, Collegiatis, & alijs Ecclesijs: Do-
minibus, Monasterijs, conuentibus, ciuitatibus, Dominijs, Vni-
uersitatibus, Communitatibus, Castris, Terris ac locis respec-
tiue, tam Clerici, & Regulares, quam laici omnes, & singuli
supradicti omnino expellant. Ciuitates uero Dominia, Tenas
Castra, Villas, Comitatus, fortificia, Oppida, & loca quecūque
ubilibet cōsistentia, earum, & eorum respectiue, Metropolitān.
Cathedrales, Collegiatis, & alias ecclesias, Monasteria, Prio-
ratus, Domus Conuētus, & loca Religiosa, uel pia, cuiusvis or-
dinis (ut presertim) ad que prefatum Martinū, uel aliquē ex predictis
dedinare cōtigerit quādiu ibi permāserint & triduo post recessum

ecclesiastico subiicimus interdicto. Et ut p̄missa omnibus in-
notescant, mandamus insuper uniuersis Patriarchis, Archiepi-
scopis, Episcopis, Patriarchalium, Metropolitān. & aliis Ca-
thedralium, ac collegiatarum Ecclesiarum Prelatis Capitulis alijsq̃
personis ecclesiasticis, secularibus, & quorūuis ordinum supradi-
ctorum regularibus, fratribus, religiosis, Monachis, exemptis,
& non exemptis, supradictis, ubilibet, presertim in Alemonia,
constitutis, quatenus ipsi, uel eorū quilibet sub similibus cen-
suris, & penis eoisso incurrendis, Martinum, omnesq̃ & singu-
los supradictos, qui elapso termino hmoi mandatis, seu moni-
tis nostris nō paruerit, in eorū ecclesijs, Dominicis, & alijs festi-
uis diebus, dum inibi maior populi multitudo ad diuina cōue-
nerit, declaratos Hereticos, & condemnatos publice nuncient
faciantq̃, & mandent ab alijs nunciari, & ab omnibus arctius
euitari. Necnon omnibus Christifidelibus, ut eos euitent pari-
modo sub predictis censuris, & penis. & presentes literas uel ea-
rum transumptum sub forma infrascripta factum in eorū eccle-
sijs, Monasterijs, Domibus, Conuētibz, & alijs locis, legi, pu-
blicari, atq̃ affigi faciāt. ¶ Excōmunicamus quoq̃, & anathe-
matizemus omnes, & singulos cuiuscunq̃ status, gradus, con-
ditionis, p̄eminentie, dignitatis, aut excellēcie, fuerint, qui q̃
minus presentes literę, uel eorū trāsumpta, copię, seu exempla-
ria in suis Terris & Dominijs legi, affigi, & publicari possint,
fecerint, uel quoquo mō pcurauerint, per se, uel aliū, seu alios,
publice, uel occulte, directe, uel indirecte, tacite, uel expresse. Po-
stremo quia difficile foret presentes literas ad singula queq̃ lo-
ca deferri, in quibus necessariū foret, Volumus, & Apostolica
autoritate decernimus, qđ earū transumptis manu publici no-
tarij confectis, & subscriptis, uel in alma Vrbe Impressis, & sigil-
lo alicuius ecclesiastici prelati munitis, ubiq̃ stetur, & plena fi-
des adhibeatur, prout originalibus litteris staretur, & adhibe-
retur si forent exhibitę, uel ostensę. Et ne p̄satus Martinus
omnesq̃ alij supradicti, quos presentes literę q̃modolibet cōcer-
nunt, ignorantiam earundem literarum, & in eis cōtentorum

omnium, & singulorū pretendere ualeant litteras ipsas in Basilice Principis Apostolorum, & Cencellarie Apostolice, necnō Cathedraliū Ecclesiæ, Brädeburgen. M isneñ. & morspergeñ. Valuis affigi & publicari debere uolumus. Decernentes, quod earundem literarū publicatio sic facta supradictū Martinum, omnesq; alios, & singulos prenomi natos, quos literæ huiusmodi quomodolibet concernunt, perinde arctent, ac si literæ ipsæ die affixiōis, & publicationis huiusmodi, eis personali t̄ lectæ, & intimatæ forent. Quum non sit uerisimile, q̄ ea que tam patenter fiunt, debeant apud eos incognita remanere. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinatiōibus apostolicis, seu si supradictis omnibus, & singulis, ul' eorū alicui aut quibusuis alijs a sede apostolica predicta, uel ab ea potestati habentibus sub quauis forma, etiam Confessionalis, & cum quibusuis etiā fortissimis clausulis, aut ex quauis causa, seu grandi consideratione, indultum, uel concessum existat, qđ interdici, suspendi, uel excomunicari nō possint per litteras apostolicas nō faciētes plenam & expressam, ac de uerbo ad uerbum, non aut per clausulas generales id importātes de indulto huiusmodi mentionē eiusdem indulti tenores, causas, & formas, perinde ac si de uerbo ad uerbum insererētur, Ita ut omnino tollatur, presentibus pro expressis habentes. ¶ Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre damnatiōis, reprobationis, reiectionis, decreti, declarationis, inhibitionis, uoluntatis, mandati, hortationis, obsecrationis, requisitionis, monitionis, assignationis, concessionis condēnationis, subiectionis, excomunications, & anathematizationis infringere, uel ei ausu temerario cōtrare. Siquis autem hoc at tēptare presumpserit, indignatiōem omnipotentis Dei, ac beatorū Petri & Pauli Apostolorū eius se nouerit incursum. Datum Romæ apud sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominice, Millesimo, Quingentesimo Vigesimo. XVII. Calendas Iulij. Pontificatus

Nostri

Anno

Octauo.

Visa R. Milanensis.

